

**Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname**

Karar Sayısı : KHK/111

Tekel Genel Müdürlüğünün yeniden düzenlenmesi; 17/6/1962 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 10/10/1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

**BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler**

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, 11/4/1963 tarih ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve söz konusu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü adı altında teşkil olunan Kamu İktisadi Kuruluşunun hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müesses, bağlı ortaklıklar ve iştirakleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Hukuki Bünye

Madde 2 — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TEKEL) adında tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu kurulmuştur.

Kuruluş, bu Kanun Hükmünde Kararname ve 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kuruluşun Merkezi İstanbul'dadır.

Sermayesi 100 milyar TL olup tamamı Devlet'e aittir.

Kuruluşun ilgili olduğu Bakanlık, Gümrük ve Tekel Bakanlığı'dır.

Kuruluşun Amaç ve Faaliyet Konuları

Madde 3 — Ekonomik ve sosyal gerekler ve verimlilik ilkesi esas alınmak suretiyle tekel konusu mal ve hizmetleri özel kanunları ve bu Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde; görevlendirildiği tekel dışı mal ve hizmetleri ticari gereklere ve ulusal ekonomiyi uygun biçimde üretmek, satın almak ve satmak ve Kuruluşa ait sanayinin gelişmesi için çalışmalarında bulunmak amacıyla teşkil edilen Kuruluşun faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir.

1) 1177 Sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu, 4250 sayılı İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu, 3078 sayılı Tuz Kanunu ile verilen görev ve hizmetlerin gerektirdiği tüm işlemleri yapmak.

2) Yukarıda özel kanunlarda belirtilen uğraş konularına ait üretim faaliyetlerinden meydana gelen yan ve alt ürünleri değerlendirmek, yardımcı maddeleri üretmek,

3) Faaliyet konusuna giren Tekel Maddeleri ve oyun kağıdı kaçakçılığını izlemek ve önlemek,

4) Faaliyet konularına giren ürünlerin kalite, verim ve işletme tekniğinin geliştirilmesi için araştırma, yetiştirme, ıslah gibi her türlü faaliyetlerde bulunmak, bunun için gerekli tesis ve laboratuvarlar kurmak ve işletmek,

5) Kuruluşun geliştirilmesi için gerekli tesisleri kurmak, lüzumlu makine, araç, gereç ve cihazları sağlamak,

6) Kuruluşun ihtiyacı için her türlü taşınır ve taşınmaz mal edinmek, kamulaştırma yapmak, aynı, sınıal ve ticari haklar tesis etmek ve bunlara tasarrufla bulunmak,

- 7) Gerektiğinde amaç ve faaliyet konularıyla ilgili satış mağazaları açmak,
  - 8) Cörevli ve yetkili bulunduğu faaliyet alanlarından, yurt dışında acentelikler, temsilcilikler açmak ve fabrikalar kurmak,
  - 9) Haşhaş kapsülü, afyon ve bunların müstahzarlarına konulan devlet tekelini işletmek,
  - 10) Her yıl Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan yerlerde, haşhaş ekimi yapacak olanlara izin belgesi vermek, memleketteki haşhaş ekimi, afyon ve kapsül üretimini kontrol etmek ve bu ürünleri satın almak,
  - 11) Satın aldığı haşhaş kapsülleri, afyon ve bunların mamüllerinin dış ülkelere ihracını sağlamak,
  - 12) Haşhaş türlerinin tohum, afyon ve kapsülün ihtiva ettiği morfin ve alkapsüller yönünden ıslahı için araştırmalar yapmak ve araştırma izni verilen diğer kuruluşların, bu konuda yapacakları araştırmalara katılmak,
  - 13) Haşhaş kapsülü ve afyondan, afyon alkaloidleri ve uyuşturucu müstahzarlar imâl edecek fabrikalar ve bunlarla ilgili entegre tesisleri kurmak ve işletmek,
  - 14) Yurt içi ilaç sanayii ihtiyacını karşılamak üzere, gerekli mamül uyuşturucu maddeler ile uyuşturucu madde imâli için zorunlu olan ara maddeleri dış ülkelerden satın almak,
  - 15) Mevzuat uyarınca verilen diğer görevleri yapmak,
- Kuruluş, bu amaç ve faaliyetlerini müesseseleri ve işletmeleri eliyle yerine getirir.

Kısaltmalar

Madde 4 — Bu Kanun Hükmünde Kararname'de geçen;

- 1) «Kuruluş Kanunu» deyimi; bu Kanun Hükmünde Kararname'yi,
  - 2) «60 Sayılı KHK» deyimi; İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında 11/4/1983 tarih ve 60 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi,
  - 3) «Tüzük» deyimi, 60 sayılı KHK'nin 64 üncü maddesinde öngörülen tüzüğü,
  - 4) «Koordinasyon Kurulu» deyimi; Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nu,
  - 5) «Bakanlık» deyimi; Gümrük ve Tekel Bakanlığını,
  - 6) «Kuruluş» deyimi; Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğünü,
  - 7) «Müessese» deyimi; 60 sayılı KHK'deki tanımı,
  - 8) «İşletme» deyimi; mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimleri,
- ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Kuruluşun Organları

Yönetim Kurulu

Madde 5 — Yönetim Kurulu Üyelerinden üçü Gümrük ve Tekel Bakanınca, biri Maliye Bakanınca önerilir ve Başbakan, Maliye Bakanı, Gümrük ve Tekel Bakanının imzalarını taşıyan ortak kararname ile atanırlar.

Gümrük ve Tekel Bakanınca önerilecek üyelerden ikisinin; kuruluşun faaliyet alanı ile ilgili bir yüksek öğrenimi bitirdikten sonra en az on yılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında olmak üzere toplam onbeş yıl başarılı hizmet vererek mesleki ihtisasa sahip bulunmaları şarttır. Gümrük ve Tekel Bakanınca önerilecek diğer üyede mesleki ihtisasa şartı aranmayabilir.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri, görev süresi Yönetim Kurulunun genel nitelik ve şartları, çalışma esasları hakkında 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Genel Müdür

Madde 6 — Kuruluş Genel Müdürü'nün atanması, nitelik ve şartları, görev ve yetkileri hakkında 60 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

Genel Müdür, gerekli gördüğü takdirde, görev ve yetkilerini tüzük hükümleri çerçevesinde kısmen daha alt kademelere devredebilir.

Yetki Verme

Madde 7 — Yönetim Kurulu hizmetin etkinliğini ve sür'atle işlerliğini sağlamak üzere, tüzük hükümleri çerçevesinde, görev ve yetkilerine giren konularda Genel Müdür veya müessese yönetim organlarını yetkili kılabilir. Yetki verme, Kuruluşun en üst düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı olan Yönetim Kurulunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Genel Müdür Yardımcıları

Madde 8 — Genel Müdürlüğün en çok beş Genel Müdür Yardımcısı bulunur.

Genel Müdür Yardımcıları arasındaki iş bölümü Genel Müdürece belirlenir.

Genel Müdür Yardımcılarının atanmaları, nitelik ve şartları konusunda 60 Sayılı KHK hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Teşkilât

Genel Müdürlük Birimleri

Madde 9 — 60 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri dairesinde Kuruluşun yapacağı görevleri yürütmek üzere gerekli Genel Müdürlük birimleri Yönetim Kurulu kararıyla kurulur.

Ancak bu konudaki Yönetim Kurulu Kararı Koordinasyon Kurulunun tasvi-biyle yürürlüğe konulur.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Müesseseler ve İştirakler

Müesseselere İlişkin Hükümler

Madde 10 — Müesseselerin kurulması, nitelikleri, yönetimi, organları ve personeli hakkında 60 Sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Bağlı Ortaklık ve İştiraklerin Faaliyet Konuları

Madde 11 — Kuruluş tekel niteliğindeki malları müesseseler veya işletmeler eliyle üretir, bu konularda yurt içinde bağlı ortaklık kuramaz ve iştiraklerde bulunamaz.

Kuruluş faaliyet alanına giren konularda yurt dışında ortaklıklar kurabilir.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Mali Hükümler, Tasfiye ve Denetim

Madde 12 — Plan, Program ve bütçeler; yatırım projelerinin hazırlanması yatırım ve finansman programları, küçük tamamlama, idame ve yenileme yatırımları, fiyat ve tarifeler, muhasebe sistemleri, bilançolar, netice hesapları ve faaliyet raporları, kâr dağıtımı, tasfiye ve denetim konularında 60 sayılı KHK hükümleri uygulanır.

Devlet Malı Sayılma

Madde 13 — Teşekkül, müessese ve bağlı ortaklıklara ait her türlü taşınır ve taşınmaz malları, paraları ile her türlü hak ve alacakları Devlet malı hükmündedir.

Vergi Muafiyeti

Madde 14 — Kuruluş damga vergisinden muaftır.

Kuruluşun Mevduatı

Madde 15 — Kuruluşun mevduatı hakkında, Hazine mevduatının tabii olduğu hükümler uygulanır.

Bono İhracı

Madde 16 — Kuruluş, 1211 sayılı Kanunun 51 nci maddesi gereğince kredi almak amacıyla, sermaye hadini aşmamak üzere bono ihracına ve Maliye Bakanı da bu bonolara kefalete Kanundur.

Personele İhtikin Hükümler

Madde 17 — Kuruluş personeli 60 sayılı KHK ile sözkonusu KHK'ye uygun olarak çıkarılacak İktisadi Devlet Teşekkülleri personel rejimi esaslarını düzenleyen kanuna tabidir.

Bedelsiz Konut Tahsisi

Madde 18 — Tuzlalarda oturanlara tahsis edilen konutlar için kira alınmaz.

Afyon ve Uyuşturucu Maddelere Konulan Devlet Tekeli

Madde 19 — Çizilmiş veya çizilmemiş, tohumu alınmış veya alınmamış haşhaş kapsülleri ile ham afyon, tıbbi afyon ve bunların müstahzarlarının morfin evsafı haiz afyon alkaloidleri, tuzları, esterleri ve eterleri, koka yaprağı ve bunun alkaloidleri, tuzları, esterleri ve eterleri ile % 0,20'den fazla narkotik evsafı haiz afyon alkaloidi taşıyan ve % 0,10'dan fazla kokain ihtiva eden müstahzarların ve bunların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tayin olunacak diğer müstahzarlarının, yurt içinde ekimi ve araştırması, alım ve satımı ile imâl, ithâl ve ihracı devlet tekelindedir.

Kullanılmasının zararlı olduğu ve «Toxicomanie» yaptığı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tesbit edilen diğer tabii ve sentetik maddeler de, yine bu Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile bu tekelin kapsamına alınabilir.

Kuruluş veya ezilmiş haşhaş kellelerinin ihracı için, ithalâtçı memleketten ve rilecek ithal müsaadesinin ibrazı mukabilinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca, Gümrük ve Tekel Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ihrac müsaadesi verilebilir.

Haşhaş Kapsülü Alım Fıatı Tesbiti

Madde 20 — Dış Piyasalar ihtiyac ve fiatlarıyla, yurt içindeki toprak ürünlerinin genel fiat seviyesi, afyon, haşhaş kapsülü ve uyuşturucu madde üretim ve stok durumu, Tekel'in afyon ve haşhaş kapsülü alım ve satımı için yaptığı bütün masraflar, fabrikanın üretim maliyeti ve bu işlemlerden doğacak muhtemel riskler gözönünde tutularak kâr sağlaması düşünülmezsizin, üretici menfaatlerine uygun haşhaş kapsülü iç alım fiatları Gümrük ve Tekel Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit olunur.

Bu fiatlar Bakanlar Kurulunda tesbit ve haziran ayı içinde ilân olunur.

Haşhaş kapsülü alımları tahlil veya ekspertiz yoluyla yapılır. Ekspertiz yoluyla alımlarda satıcılar dilerse tahlil yoluna başvururlar.

Haşhaş Ekilecek Yerlerin Tesbiti, Ekicilerin İzin Belgesi Alma Zorunluluğu

Madde 21 — 1) Haşhaş ekilecek, afyon ve kapsül üretilcek yerler; memleketin tarımsal ve ekonomik durumu, yurt içi ihtiyacı, ihrac imkanları ve mevcut stok durumuna göre her yıl Bakanlar Kurulunca tesbit edilir. Ve en geç o yılın 1 Temmuz tarihine kadar Resmî Gazete ile ilân olunur. Yeni bir karar alınmaması halinde, önceki Kararname Hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Haşhaş ekimi yapılacak il ve ilçeler en az 1 yıl evvelinden Bakanlar Kurulunca tespit ve ilân edilir.

Tespit ve ilân edilen yerler dışında, 3 ncü maddenin 12 nci bendi gereğince, Resmî Kuruluşlarca yapılacak bilimsel araştırmalara yönelik ekilişler hariç; to-

hum, süs bitkisi, kapsül ve ham afyon üretimi maksadıyla haşhaş ekilmesi yasaktır. Bu yasaklara aykırı hareket edenlerin takip, kontrol ve kovuşturulması mahalli mülki idare amirliklerince yapılır.

2) Tespit ve ilan edilen yerlerde haşhaş ekimi yapacak olanlar Tekel'den izin belgesi almakla yükümlüdür. İzin belgeleri bir üretim yılı için geçerli olup, hiçbir suretle başkasına devir edilemez.

Haşhaş ekiminden vazgeçenler durumu Tekel'e bildirmek zorundadırlar. İzin belgesi aldıkları halde, haşhaş ekiminden vazgeçenlerin izin belgesi iptal olunur ve ekilmiş olan haşhaş tarlaları, masrafı üreticiye ait olmak kaydıyla sürülecek imha edilir.

3) Her türlü kaçakçılık suçları ile 3491 Sayılı Kanunun 1470 Sayılı Kanunla değişik 27. maddesi ve Türk Ceza Kanununun 403 ve 404. maddeleri gereğince kesinleşmiş mahkûmiyeti bulunanlara bu mahkûmiyetleri afile ortadan kalkmış olsa bile izin belgesi verilmez.

İzin belgesi verilmesinden sonra yukarıdaki fıkrada yazılı suçlardan biri ile mahkûm olanların bu mahkûmiyetleri kesinleştiğinde izin belgeleri geri alınır.

4) İzin belgesi almak için her yıl 1 Temmuz - 30 Eylül tarihleri arasında mahalli Tekel idaresine dilekçe ile başvurulur. Dilekçede ekim alanının ölçüsü ve üreteceği afyon miktarı belirtilir ve alanın basit krokisi eklenir. Lüzumlu diğer belgelerin neler olacağı, krokiilerin neleri kapsayacağı ve izin belgelerinin nasıl verileceği yönetmelikte gösterilir.

İzin belgeleri mahalli Tekel idaresi tarafından ihtiyaca göre düzenlenir. Belgeler ekim alanlarının bir arada bulunmasını sağlayacak şekilde verilir. Tekel yaptığı inceleme sonunda haşhaş ekimi için belge verip vermemeğe yetkilidir.

Haşhaş ekicisinin kimliği, ekim alanının yüzölçümü ve sınırları, Tekel idaresince ekimin yapılacağı ilgili köy ve mahalle muhtarlıklarına bildirilir.

Muhtarlar, bölgelerinde haşhaş ekiminin kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetlemek, aksi halin tespitinde durumu mahalli mülki makam ile ilgili Tekel İdaresine bildirmekle yükümlüdürler.

5) Haşhaş ekimine izin verilen yerlerde kampanya süresince Tekel tarafından her türlü kontrol çalışmaları yapılır.

Muhtarlar, bölgeleri içinde haşhaş ekiminin bildirilen alanlarda yapılıp yapılmadığını Tekel İdaresine bildirmekle yükümlüdürler.

6) Haşhaş ekicilerinin dilekçelerinde belirtilen hususların doğru olup olmadığı, yönetmelikteki esaslar dairesinde ve Tekel tarafından yapılacak denetleme ve inceleme ile tespit olunur. Ekicinin huzurunda yapılacak tespitte vuku bulan itirazı, tespit belgesine aynen yazılır veya tespit işlemi tarihinden itibaren, ekici 15 gün içinde yazılı itirazda bulunabilir. Bu itirazlar Tekel tarafından en geç 1 ay içinde karara bağlanarak ilgilie bildirilir. Tespitten sonra üründe vaki olacak değişikliklere ait müracaatlar yönetmelik esaslarına göre işleme tâbi tutulur.

7) Ekiciler, ürettikleri afyon ve haşhaş belgelerinde tesbit edilen miktarın üstünde de olsa ilgili Tekel İdaresine o yılın Eylül ayı sonuna kadar, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesi uyarınca tayin olunacak bedeli karşılığında, teslim etmek zorunludur. Eksperin tespit ettiği bedele itiraz halinde, bu bedel ödenmekle beraber, tahlil sonucuna göre mahsubu yapılır.

8) Ekicinin teslim ettiği afyon ve haşhaş kapsülü, belgesinde yazılı miktardan az olduğu takdirde, yönetmelik hükümlerine göre inceleme yapılır. Suçlu görülenler hakkında, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 27 nci maddesinin 3 ncü bendi hükmü uygulanır.

9) Ekiciler tarafından üretilen afyon ve haşhaş kapsüllerinin engeç Eylül ayı sonuna kadar mahalli Tekel İdaresine teslim edilmesi gerekir. Ürettikleri af-

yon ve haşhaş kapsüllerini süresi içinde Tekel'e teslim etmeyenlerin durumları, Kanuni kovuşturma yapılmak üzere, mahalli Cumhuriyet Savcılıklarına bildirilir.

10) Ham afyonun herhangi bir madde ile tağşişi yasaktır.

Tekel'e teslim edilen afyonlardan, yapılan ekspertiz sonunda mağşuş oldukları anlaşılanların bedeli ödenmez. Bu afyonlar zaptolunarak eksper ve üretici tarafından, birlikte alınıp mühürlenerek numunelerden biri üreticiye teslim edilir. Diğerleri Tekel laboratuvarlarında tahlil olunur. Tahlil sonunda ham afyonların mağşuş olmadığı anlaşılırsa, bedeli ödenir, aksi halde durum üreticiye bildirilir. Üretici bir ay içinde malın zaptolunduğu yerdeki Sulh Ceza Mahkemesi nezdinde itirazda bulunabilir. İtiraz üzerine mahkemece verilen karar kesindir.

Üretici itiraz etmezse kendisine numune olarak verilen afyonu, itiraz süresinin bitiminden itibaren 15 gün içinde Tekel'e geri vermekle yükümlüdür.

11) Haşhaş ekimi, afyon üretimi ve alımı, teslim ve kontrolü ile ilgili esaslar bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 8 ay içinde hazırlanacak bir yönetmelikte belirlenir.

Diğer Kuruluşların Yardımı

Madde 22 — Tespit ve ilân edilen yerlerde, haşhaş ekimi, afyon ve kapsül üretiminin kontrolü ve izin belgelerine ait uygulamalar Tekel tarafından yapılır. Bu işlerin yürütülmesinde mahalli mülki amirler, emniyet, jandarma ile Tarım ve Orman Bakanlığı ve ilgili diğer Resmî Kuruluşlar Tekel'in talebi halinde yardımda bulunurlar.

Uluslararası Fonlardan Yararlanma

Madde 23 — Tekel haşhaş ekimi, afyon üretimi ile ilgili olarak yapılacak etüd. araştırma, eğitim ve kontrol çalışmalarında, çeşitli uluslararası fonlardan ve yapılacak çeşitli iç ve dış yardımlardan faydalanır.

Takip, Kontrol ve Kovuşturma Giderleri

Madde 24 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 nci maddesi 1 nci bendi gereğince mahalli mülki amirliklerince yapılacak takip, kontrol ve kovuşturma giderleri her yıl Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekle karşılanır. Aynı maddenin 6 ncı bendi gereğince Tekel tarafından mahallinde yapılacak denetleme ve inceleme giderleri de her yıl Gümrük ve Tekel Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekle karşılanır.

Satış Şekli

Madde 25 — Üretilen mamül ve yarı mamül uyuşturucuların neveleri, miktarı, satış esas ve şekilleri Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından müştereken tarzım ve tesbit edilir.

Zorunlu Satışlar

Madde 26 — Ordu, okullar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları afyon ve uyuşturucu madde ihtiyaçlarını, stoku ve durumu müsait bulunan yerlerde Tekel'den temin ederler. Bu satışlarda Bakanlar Kurulunca tesbit edilmiş bir fiyat yoksa kuruluşa tesbit edilen fiyatlar uygulanır.

Yasalara Uymayanlara Verilecek Cezalar

Madde 27 — 1) Haşhaş ekim bölgelerinde izin belgesi almadan veya belgesinde belirtilen alandan fazla yahut başka yerlere haşhaş ekenlerle bu yerlerde ham afyon üretenler hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis ve üç bin liradan onbeş bin liraya kadar ağır para cezası hükümlenir.

Ekim bölgeleri dışında haşhaş ekimi yapanlarla ham afyon üretenler hakkında iki seneden beş seneye kadar ağır hapis ve on bin liradan elli bin liraya kadar ağır para cezası hükümlenir.

Bu suretle kanun dışı ekilen haşhaşlar, mülki makamlar tarafından masrafları üreticiye ait olmak üzere toplattırılarak imha ettirilir. Toplanmış ise, müsadere

olunarak mahalli Tekel İdaresine teslim edilir. Bunlardan yararlanma ve yok edilme yöntemleri yönetmelikte gösterilir.

2) 21 inci maddenin 2 nci bendi uyarınca haşhaş ekiminden vazgeçtiğini yönetmelikte belirlenen süre içerisinde Tekel İdaresine bildirmeyenler üçbin liradan yedibin beşyüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

3) 21 inci maddenin 7, 8 ve 9 uncu bendlerine göre, izin belgesinde tesbit edilen miktardan az afyon veya haşhaş kapsülü teslim eden üreticiler hakkında, fiili, Türk Ceza Kanununun 403 ve sonraki maddelerinin kapsamına girmediği takdirde, eksik teslim edilen miktarların teslim anındaki baş alım fiyatının 3 misline kadar ağır para cezası hükmolunur, ürettikleri afyon veya haşhaş kapsülünün tamamını Eylül ayı sonuna kadar Tekel'e getirmeyen veya hiç teslim etmeyenler hakkında yukarıdaki cezanın 2 katı uygulanır.

4) 21 inci maddenin 4 üncü bendi gereğince; muhtarların kendi bölgelerindeki ekim alanlarında vuku bulan değişiklikleri bildirmedikleri sabit olduğu takdirde, üç bin liradan yedibin beşyüz liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

5) 21 inci maddenin 10 uncu bendi uyarınca teslim edilen numuneleri süresi içerisinde iade etmeyenler hakkında Türk Ceza Kanununun 403. maddesi ve sonraki maddeler şumulüne girmediği takdirde her numune için üçbin lira ağır para cezasına hükmolunur.

Teşlim edilen afyonun mağşuş olduğunun kesinleşmesi halinde, Fiilleri TCK. nun 403 ve sonraki maddeleri kapsamına girmediği takdirde haklarında mağşuş afyonun Tekel'e teslimi anındaki en yüksek alım fiyatının 5 katı ağır para cezasına hükmolunur.

6) Bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre zor alımına karar verilen ham afyonlar ve tababette kullanılabilcek afyondan elde edilen uyuşturucu maddeler Tekel'e teslim edilir.

7) Bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre, hükmolunan para cezalarına ait kesin ilâmlar Cumhuriyet Savcılıklarınca re'sen Tekel'e verilir. Bu ilâmların para cezalarına ait kısmı, 1918 Sayılı Kanunun 56. maddesi hükümlerine göre yerine getirilir.

8) Bu maddede belirtilen suçları işleyenlere, her ne suretle olursa olsun, yardım edenler hakkında asıl faillere verilecek cezaların yarısı hükmolunur. Bu fiillere katılan memur ve görevliler de asıl failler gibi ceza görürler.

9) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede yazılı suçların soruşturma ve kovuşturmasında 1918 Sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamede yazılı suçların işlenmesi halinde, tanzim olunarak C. Savcılığına verilen müzekkere üzerine Tekel, şahsi hak davacısı ve müdahaleci sıfatını alır ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun verdiği hakları kullanabilir.

Ceza Kanunu Açısından Uyuşturucu Madde Sayılma

Madde 28 — Ham afyon hazırlanmış afyon tıbbi afyon ve bunların müstahzarları Türk Ceza Kanununun tatbikatında uyuşturucu maddelerden sayılır.

ALTINCI KISIM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1 — 1) Tekel Genel Müdürlüğüne ait bütün üretim, araştırma, bakım ve işletme ve imalat tesisleri, bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz mallar ve bu faaliyet konularına giren dış ortaklıklardaki hisseler,

2) Tekel Genel Müdürlüğüne akdedilmiş sözleşmeler, girişilmiş yüklenmeler ve diğer suretle yapılmış anlaşmalardan doğan her türlü hak ve veficeler,

Kayıtlı değerleri üzerinden Kuruluşa devredilmiştir.

Kayıtlı değerlerin bulunmaması halinde, devrolunan varlıkların değerleri kurulacak bir komisyon tarafından doğrudan doğruya takdir ve tesbit edilir.

Geçici Madde 2 — Kuruluş 1 Ocak 1964 tarihine kadar katma bütçe, döner sermaye faaliyeti ile mevcut muhasebe sistemini uygulamaya devam eder.

Geçici Madde 3 — Kuruluşun ihtiyacı olan Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürlük kadrolarını ihdas etmeye ve mevcut kadrolardan gerekli görülenleri iptal etmeye bir yıl süreyle Maliye Bakanı yetkilidir. Bu şekilde ihdas edilen kadrolarda görevlendirilenlerin özlük hakları, 60 Sayılı KHK'nın öngördüğü Personel Kanunu çıkıncaya kadar yürürlükten kaldırılmış olan 440 Sayılı Kanun çerçevesinde, benzeri İktisadi Devlet Teşekküllerindeki uygulamaya göre yürütülür.

Geçici Madde 4 — 1) Bolvadin, Afyon Alkaloidleri Fabrikası ile münhasıran haşhaş ekim, kontrol, kapsül alım ve muhafazası ile işgal etmek üzere kurulmuş bulunan Ajans Müdürlükleri ve Toprak ve Mahsulleri Ofisinin faaliyet konusuna giren diğer hububat alımları için açılmış bulunan ajansların yukarıda belirtilen hizmetlere tahsis edilmiş her türlü taşınır ve taşınmaz malları, para ve para hükmündeki kıymet ve alacaklar; hak ve menfaatleri ve her türlü taahhut ve borçları kayıtlı değerleri üzerinden ve ilgili kayıt defter ve belgeleriyle birlikte Tekel Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

2) Devir işlemleri hiçbir vergi, resim ve harca tabi olmayıp, Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı elemanlarından kurulacak bir heyet marifetiyle gerçekleştirilir.

3) Kayıtlı değerlerin bulunmaması halinde, devrolunan varlıkların değerleri yukarıdaki bend te zikredilen heyet tarafından doğrudan doğruya takdir ve teslim olunur.

Geçici Madde 5 — 1) Tekel Genel Müdürlüğü'nün tüm personeli ve Bolvadin, Afyon Alkaloidleri Fabrikası personeli kadroları ile birlikte, bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girdiği tarihte, yeni bir atamaya lüzum kalmaksızın ücret, emeklilik ve özlük hakları saklı kalmak üzere kuruluşa geçer.

2) Toprak Mahsulleri Ofisi'nin faaliyet konusuna giren ürünlerden haşhaş kapsülü, ithal edilen üyüşturucu maddeler ve müstahzarları, üretilen mamül ve yarı mamül maddelerin yurt içi ve yurt dışı pazarlama işlerinde çalışan merkez ve taşra personellerinden varılacak mutabakat üzerine Tekel'e geçecek personel hakkında da yukarıdaki bend hükmü uygulanır.

Geçici Madde 6 —

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci maddesinin 11 inci bendinde bahsolunan yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar 20 Ekim 1971 tarih ve 13992 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan «Haşhaş Ekimi ve Ham Afyon Üretimi Kontrol Yönetmeliği» hükümleri uygulanır.

Kaldırılan Hükümler

Madde 29— Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesiyle 1660, 4036, 4898, 5113 sayılı Kanunlarla ek ve değişiklikleri, 6551 sayılı Kanunun 3 ncüj maddesi ve 2019 sayılı Kanun ile bu Kanun hükmünde kararnameye aykırı sair hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 30 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Bu Kanun Hükmünde Kararname kanunlaşmaya kadar yasaklara uymayanlara verilecek cezaları düzenleyen 27 inci madde hükmü yerine 3491 sayılı Kanunun 27 ncı maddesini değiştiren 25/8/1971 tarihli ve 1470 sayılı Kanunda belirlenen cezalar uygulanır.

Yürütme

Madde 31 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kemal EVREN
Cumhurbaşkanı

B. ULUSU
Başbakan

Z. BAYKARA Devlet Bak. - Başbakan Yrd.	Prof. Dr. I. ÖZTRAK Devlet Bakanı	M. ÖZGÜNEŞ Devlet Bakanı	Prof. Dr. M. N. ÖZDAŞ Devlet Bakanı
S. R. PASİN Devlet Bakanı	K. AKDOĞAN Adalet Bakanı	Ü. H. BAYULKEN Millî Savunma Bakanı	S. ÇETİNER İçişleri Bakanı
İ. TÖRKMEN Dışişleri Bakanı	A. B. KAFAOĞLU Maliye Bakanı	H. SAĞLAM Millî Eğitim Bakanı	Dr. T. ÖNALP Bayındırlık Bakanı
K. CANTÜRK Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. KILIÇTURGAY Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı	Prof. Dr. C. T. SADIKLAR Gümrük ve Tekel Bakanı	Prof. Dr. M. AYSAN Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. S. ÖZBEK Tarım ve Orman Bakanı	Prof. Dr. T. ESENER Çalışma Bakanı	M. TURGUT Sanayi ve Teknoloji Bakanı	F. İLKEL Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
İ. EVLYAĞLU Kültür ve Turizm Bakanı	Prof. Dr. A. SAMSUNLU İmar ve İskân Bakanı	M. R. GÜNEY Köy İşleri ve Koop. Bakanı	V. ÖZGÜL Gençlik ve Spor Bakanı

S. ŞİDE
Sosyal Güvenlik Bakanı

**Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname**

Karar Sayısı : KHK/112

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünün kurulması; 17/6/1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 10/10/1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, 11/4/1983 tarih ve 60 Sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Hükümlerine tabi olarak ve söz konusu Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü adı altında teşkil olunan Kamu İktisadi Kuruluşu'nun hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilât yapısı, müessese, bağlı ortaklıklar ve iştirakleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Hukuki Bünye

Madde 2 — Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY - KUR) adında, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu kurulmuştur.

Kuruluş, bu Kanun Hükmünde Kararname ve 60 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kuruluşun Merkezi Rize'dedir.